

POWINOWATOŚĆ (14) *sb f*

Wszystkie o oraz a jasne.

sg *N* powinowatość (2). ◇ *G* powinowatości (5). ◇ *D* powinowatości (1). ◇ *A* powinowatość (3).
◇ *I* powinowatością (2). ◇ *pl* *A* powinowatości (1).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu.

1. To, co należy zrobić, wypełnić; obowiązek, powinność (10) : Tu obacz każdy nędzniku godność fwoię/ [...] iżeć żadną powinowathołością [*Chrystus*] nic nie iest powinien *RejPos* 210v.

a. O obowiązkach natury obywatelskiej i wynikających z zajmowanego stanowiska [w tym czyja (7): ai poss (5), pron poss (1), G pron (1)] (8) : Bo tho na nałch pana ych przislvlſche. bo tho yełth powynowathołcz nałcha. poddanich nałlich od krziwd bronycz *LibLeg* 11/142; *OrzQuin* S2v.

W połączeniu szeregowym (1): A Gdychmy iuż przebrnęli łtany á vrzędy y powinowatości połpolite/ iuż też pomy do pocźciwego fláchćicá/ co iest powinien y iáko łie w łwym łtanie łtánowić y záchowywáć łłufznie ma. *RejZwierc* 51.

Wyrażenia: »powinowatość krolewska« (5): *OrzRozm* Lv; Iż iáko powinowatość Królewłka nie łtoi ná dániu imienia/ áni ná brániu/ wedle náтуры łwéy: ták téż áni Exekucya ná brániu álbo ná dawaniu nie łtoi *OrzQuin* F3, F, F3. *Cf Wyrażenie przyimkowe.*

»powinowatość świecka« (1): *OrzQuin* Hv *cf b. Szereg.*

Wyrażenie przyimkowe: »wedle powinowatości« (1):

~ *Wyrażenie:* »wedle powinowatości krolewskiej« (1): Vkazawłzy Królowi Przyśięgę w Státuście/ łatwie wedle opifánéy powinowathości Królewłkiéy w iego Przyśiędze/ dowiedziemy łobie ná nim prawdziwey Exekucyéy. *OrzQuin* Cv; [*Diar* 1566 61]. ~

b. O obowiązkach natury religijnej [czyja] (1) :

Zwrot: »wypełnić powinowatość« (1): *OrzQuin* Hv *cf Szereg.*

Wyrażenie: »powinowatość duchowna« (1): *OrzQuin* Hv *cf Szereg.*

Szereg: »zakon i powinowatość« (1): zá których [*kapłanów*] náuką/ wypełnimy zakon/ y powinowatość łwą/ ták Swiecką iáko y Duchowną. *OrzQuin* Hv.

2. Bliskie związki między ludźmi, zwłaszcza pokrewieństwo i powinowactwo (4) : *De Affinitate* z łtrony powinowatości. W iákim łtopniu iest móy łunołzá, álbo nowożenia, w tákimże łtopniu y łunołzyna, młoda páni zołtáie mi powinowátą *SarnStat* 601.

Zwrot: »powinowatość mieć [z kim]« (1): mowił przeciw Márgrábi łurowo w ty łłowá/ że pan Márgrábiá Brándeburłki mowi zá powinowatością kthorą ma z Krolem Polłkim cupiditate łuccellionis/ przepomniawłzy przyłięgi łwey/ ktorą łie obowiázal rozmnáżác páńłtwo Rzełkie *BielKron* [332²]v.

Wyrażenie: »powinowatości stopnie« (1): (*nagł*) Przezwiłká powinowatości łtopniów. (–) *SWIEKIER*, łocer: zóny méy Oyciec. *SarnStat* 599.

Przen: *O Chrystusie i Kościel* (1) :

Zwrot: »powinowatość mieć [z kim]« (1): Abowiem kiedy Pan Chriłtus chćiał onę wielką powinowatość ktorą ma z Kościółem pokázác [!] [...] / tedy onę łwiątobliwość ták wielkiej táiemnice/ ołobliwie przez to Męże y Niewiáłty łwięte złáczenie oznaymił. *KuczbKat* 255.

Synonimy: 1. obowiązanie, obowiązek; 2. bliskość, krew, krewność, pokrewieństwo, przyjacielstwo, przyjaźń, rodzina, towarzystwo.

AL, MPi